

Paneelarutelu: Mis kasu on õppijal MFÕ ja FÕ lõiminguks?

Panelistid:

- Rosette Liis Uus (Viljandi Taibukate teaduskooli vilistlane),
- Karl Valter Oja* (rahvusvahelise olümpiaadi võistkonna liige ja mentor),
- Anneli Armus Juhkam (lapsevanem ja TERA Peedu kooli III kooliastme õppejuht, nopheõppe kujundaja ja arendusjuht),
- Viire Sepp (hariduspsühholoogi rollis).

Modereeris: Kati Bakradze-Pank, Tallinna Ühisgümnaasiumi õpetaja

Rosette Liis Uus

2025. aastal lõpetasin Viljandi Gümnaasiumi loodus-reaal suunal ning sügisest asun õppima Tartu Ülikoolis matemaatika erialal.

Olen juba kaheksa aastat olnud seotud Viljandi Taibukate Teaduskooliga - alguses õpilasena ning viimased neli aastat viinud ise läbi teadusringe erinevates lasteaedades.

Kooliväliselt olen olnud aktiivne ühiskondlikus elus - kuulunud viimased kuus aastat Viljandi Noortevolikokku, sealjuures seda neljal viimasel aastal juhtinud. Olen tihedalt seotud Eesti Noorteühenduste Liidu tegevustega ning seisnud noorte huvide eest nii kohalikul kui ka üleriigilisel tasandil. Samuti olen tegelenud rahvatantsu ja laskespordiga.

Karl Valter Oja

Põhihariduse omandasin Miina Härma Gümnaasiumis, keskhariduse Hugo Treffneri Gümnaasiumis. 2022. aastal astusin Tartu Ülikooli arstiteaduskonda, sügisel alustan 4. kursust. Mitteformaalõppes olen osalenud peamiselt gümnaasiumis, kus käisin keemia ja bioloogia olümpiaadideks ettevalmistavatel kursustel TÜ teaduskoolis. Algklassides käisin ma ka Loodusringis

Keemia olümpiaadiga hakkasin tegelema juba 9. klassis ja pääsesin mitmel korral ka vabariiklikku vooru. Bioloogiaga hakkasin olümpiaaditasemel tegelema alles gümnaasiumis. Suvel peale 12. klassi käisin ma rahvusvahelisel bioloogiaolümpiaadil Armeenias ja saavutasin seal pronksmedali.

Ülikooli astudes olen alates 2023. aastast aidanud TÜ teaduskoolis korraldada Eesti bioloogiaolümpiaadi. Igal aastal olen koostanud nii piirkonna- kui ka lõppvoorude teooriaküsimusi ning osalenud ka praktiliste ülesannete koostamisel ja praktikumide

korraldamisel. Käesoleval suvel osalesin rahvusvahelisel bioloogiaolümpiaadil Manilas Eesti võistkonna ühe mentorina.

Tudengina olen osalenud ja aidanud korraldada ka Tartu Ülikooli arstiteaduskonna poolt algata

1. Tänaest päevast rääkides, mida juba praegu arvestatakse koolis MFÕna? Mis on tänane seis?

- oleneb palju õpetajast ja sõltub ka koolijuhist.
- arvestatakse olümpiaade, koorilaulu ja rahvatantsu.

2. Kas õpetajad on või ei ole valmis mitteformaalõppe arvestamiseks oma ainetundides? Miks?

- oleneb õpetajast, nt bioloogias pidi õpetaja tegema teadmiste kontrolli selle kohta, mida õpilane oli juba teaduskoolis 10 korda teinud. Siinkohal ka teaduskooli tõend ei olnud piisav. Õpetaja valis enda kontrolltöö, sest tal oli nii lihtsam.
- keemiaõpetaja ütleb, et saad tunnis lugeda ülikooli õpikuid või teha tunnis raskemaid ülesandeid.
- valmisolekut ei ole – sest õppekava tuleb täita.
- pingeridade surve takistab.
- talupoja tarkus on oluline.
- paindlik õpiteede seadusandlus tuleks tagada.
- näiteks vabade tegevuste päev.

3. Mis on põhiline probleem või takistus, mida õpetajad või kool näevad, miks MFÕt ei saa arvestada? Mis on lahendused?

- õpetaja aine asjad peavad olema tehtud
- usaldamatus - kvaliteet, kvalifikatsioon
- aeg
- õppekava → eksamid

Lahendused:

- selged juhised
- süsteem paigas
- eeltestid

4. Kuidas ja kust peaks alustama, et üleminek MFÕ kaasamisele läheks sujuvamalt ja valutumalt õpilase jaoks?

Mis on kooli võimalused?

- kooli tunniplaani sättimine (nt lühendamine koolipäeva lõppu)
- tõsta õpilaste teadlikkust MFÕ arvestamise võimalustest

Millist rolli mängib lapsevanem?

- lapse toetamine

5. Kas meie õpilased on piisavalt ennastjuhtivad ja valmis vastutuseks, mida MFÕ FÕs arvestamiseks kaasa toob?

- süsteemid on liiga keerulised, liigne formaalsus segab õpilast (aga valmidus on);
- "tublimad" on, kõik ei ole;
- õpilase teadlikkuse tõstmine sellest, et kool saab/peab MFÕ-d arvestama, sest õpilane ei pruugi praegu olla sellest teadlik;
- õpilase jaoks pole oluline, mis on silt (MFÕ, FÕ) - tema õpib. Laps ei pea olema valmis selleks, et vastutust võtta. See ei tähenda, et vastutust ei peaks andma.

6. Millist kasu, lisaks aja ja ressursi kokkuhoiule, näevad MFÕ rakendamisel FÕ-sse õpilased/mentor/lapsevanem/teaduse seisukohalt, et veenda õpetajaid, süsteemi ja julgustada õpilasi seda võimalused endale ka nõutama?

Teadlane: kõiki andmevaldkondi formaalharidus ei kata. Lõiminguga saab õpe mitmekesisistatud.

Vanem: rohkem märkamist erinevate huvide osas .

Õpilased: suurem huvi õppimise vastu. Motiveeritumad spetsialistid tulevikus

Sirje Karis: „*Parem vaimne tervis laste seas*“